

Eti bank kanunu lâiyhası ve İktisad, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/261)

T. C.

Başvekkâlet

Kararlar Müdürlüğü

Sayı : 6/1877

7-VI-1935

B. M. M. Yüksek Reisliğine

İktisad vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 6-VI-935 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan Eti bank kanunu lâiyhası esbabı mucibesile birlikde sunulmuştur.

Başvekil
J. İnönü

Eti bank kanunu esbabı mucibe lâiyhası

Memlektimizde varlığı görünen veya söylenen maden servetlerimizin işletme noktai nazarımdan kıymetlerini tetkik ettirmek ve bunları aramak için İktisad vekâletine bağı bir Maden tetkik ve arama enstitüsünün kurulması hususunu temin edecek kanun, bu enstitünün maksadı tesisini ve lüzumunu etrafıle anlatan esbabı mucibe lâiyhasile birlikte, ayrıca takdim edilmişti. Mezkûr lâiyhanın kanunlaştırılması sayesinde, maden varlıklarımızın tetkik edilmesi ve aranması, malî imkânlarını umumî bütçeden alan ve madencilik tekniğinin en son vasıtalarıle kurulacak olan bu enstitü tarafından bir amme hizmeti gibi temin olunacaktır.

Faaliyetinden gereği gibi istifade edebilmek için, enstitüyü, arayacağı maden servetlerimizden işletme tesisine elverişli görünenleri işletecek olan ticarî teşekkülleri kuracak ve bunları «financer» edecek yüksek malî bir müessese ile teşriki mesai ettirmek ihtiyacı karşısında bulunuyoruz.

Mevcut malî müesseselerimiz, bilhassa arama devresinde çok riskli «risque» olan ve büyük sermayeler isteyen maden işlerine ehemmiyetli surette alâkalarını hasredememişlerdir. Maden tetkik ve arama enstitüsünün kurulması, bu arama risklerinin Hükümet tarafından deruhde edilmiş olmasına rağmen, zaten kendi yollarında pek mühim sanayi işlerine girişmiş olan mevcut millî müesseselerimizi, bunların bünyelerinde esaslı tadilât yapmadıkça maden işleriyle de uğraşmaya sevk etmek, memleketin bu faaliyet sahasından beklenen istifadeyi hiç bir veçhile tahakkuk ettirmez.

Tutulacak olan en doğru yol, memleketin maden sahasındaki faaliyetinin kazanabileceği büyük ehemmiyetle mütenasib ve madeniliğin hususiyetlerine ve şartlarına uygun yeni bir müessese kurub, kendisini bilhassa ve müsteker bir surette bu işlerle alâkalandırmak olacaktır. Kurulacak olan bu malî müessese, enstitünün maydana çıkarıp hazırladığı madenlerle işigal eylemek ve onları işleyecek olan müesseseleri (financer) etmek, yardım ve himayesi altında bulundurmak, bunların muhtac olduğu büyük sermayeleri memleket menfaatine en uygun şekilde tedarik imkânlarını araştırmak vazifeleri mükellef olacaktır.

Su ve kömür gibi tabii kuvvet membalarımızdan hakkile istifade edilmek suretile memleketin en munasib yerlerine kurulacak olan elektrik santrallerinden şehirlerimize, köylerimize, sanayi ve maden mmtakalarımıza ucuz elektrik kuvveti dağıtmanın, refahımızın yükselmesinde ve sanayimizin inkişafında, ne derece yardım edeceği kolaylıkla anlaşılır.

Bu gibi büyük elektrik santrallerinin kuvvet membalarını, umumî surette, liynitlerimiz ve

maden kömürlerimiz teşkil edecektir ve bu madenlerin maliyet fiatlerine yakın ucuz fiatlerle elektrik santrallerine verilmesinde, elektrik kuvvetinin ucuza maledilmesi noktasından, büyük ehemmiyeti vardır. Bundan başka elektrik santrallerinin mühim müşterileri bulunacak olan madenlerimizin de muhtac oldukları bu kuvveti ümkün mertebe ucuz satın almaları lâzımdır.

Bundan dolayı, bir taraftan liyinit ve taşkömürü madenlerimiz ile kurulacak olan elektrik santrallerimiz ve bunarla bilûmum madenlerimiz ve maden sanayii müesseselerimiz arasındaki yukarıda arzedilen bu karşılıklı ticarî alâka, diğer taraftan elektrik istihsal, nakil ve tevzi sanayii ile madencilik arasındaki sıkı teknik yakınlık, halen mevcut diğer malî müesseselere verilemeyecek olan elektrik işlerini de maden faaliyeti için kurulacak olan yeni malî bir müesseseye gördürmeği lüzumlu ve faydeli addettirmektedir.

Bu mülâhazalara müsteniden, esas iştigal mevzuu, memleketin maden ve elektrik işleri olmak üzere teşkilini düşündüğümüz Etibank yüksek malî müessesenin kurulmasına müteallik hazırladığımız kanun lâyihasını ilişik olarak sunuyoruz.

Büyük maden ve elektrik sanayiini kurma imkânlarını karşılayacak surette tasarladığımız bu bankanın, alâkadar olacağı iki mühim sanayi şubesinin ham veya mamul mahsullerini ve enerji müstahsalâtını en iyi şekilde sürmek için ayrıca ticarî mevzularla da iştigali ve yukarıdanberi sayılan bütün mevzular üzerine banka muamelâtı ve kredi işleri yapmak suretile müessesenin malî imkânlarından azamî surette istifade etmesini temin eylemesi esas iştigal mevzularının tabii icabları telâkki edilmiştir.

Bu bankanın itibarî sermayesi, iki misli arttırabilmek üzere şimdilik 20 milyon lira olarak derpiş edilmiştir, Hükûmet, (Etibank) a muktazi sermayeyi bilhassa İktisad vekâleti bütçesine ilâve edeceği tahsisatı, makbuz mukabilinde defaten ödemek ve bundan başka bankanın blâncolarındaki safi temettüleri, itibarî sermayesinin tamamı tesviye edilinceye kadar, sermayesine ilâve suretile kendisine bırakmak yukarıda sayılan iştigal mevzuları arasındaki işler için kurulmuş olan ticarî teşekküllerdeki Hükûmet veya Hükûmete bağlı müesseselerin iştirak hisselerini devretmek, ruhsatname veya imtiyaz halindeki maden haklarını, elektrik istihsal, nakil ve tevzi imtiyazlarını veya bu gibi haklara bağlı olub kıymetlendirilmesi iktiza eden arazi ve demirbaş eşyayı devretmek suretlerle temin edecektir.

İdarî bünye itibarile, (Etibank) ın teşkilâtı ve hesaplarının murakabesi, mümkün mertebe Sümer bankına muadil olacak surette düşürülmüştür.

Kurulmasında beklediğimiz gayeyi temin maksadile teşkil ve bünyesini yukarıda arzettiğimiz bu bankanın meydana getirilmesine müteallik bulunan ilişik kanun lâyihasının kanunlaştırılması için Büyük Millet Meclisine tevdi buyurulması Yüksek tasviblerine arz olunur.

T. B. M. M.
İktisad encümeni
Karar No. 40
Esas No. 1/261

11 - VI - 1935

Yüksek Başkanlığa

İktisad vekilligince hazırlanıp İcra Vekil-
 leri Heyetinin 6 - VI - 1935 tarihli toplantısın-
 da Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan ve en-
 cümenimize havale buyurulan Eti bank kanun
 lâyihası ve esbabı mucibesi İktisad vekilinin
 huzur ile encümenimizde okundu ve görüşüldü :

Hükûmet esbabı mucibesinden ve İktisad ve-
 kilinin verdiği izahattan memlekette görünen
 veya varlığı söylenen madenlerin aranması,
 kıymetlerinin tetkik ettirilmesi ve bunların
 işlettilmesi için ticarî kurumlar yapılması ve
 bunlara gerekli olan parayı vermesi veya
 bulması ve yüksek malî kurumlarla ortak yap-
 ması velhasıl memleketin maden sahasındaki
 faaliyetinin ve madencilğin hususiyetlerinin ve
 şartlarının gerektirdiği önemle uygun ola-
 cak yeni bir kurum yaparak aynı zamanda su
 ve linyit ve taşkömürü gibi tabii kuvvet kay-
 naklarından istifade ederek memleketin münas-
 sib yerlerinde kurulacak elektrik santrallerin-
 dan şehir ve köylerimizin aydınlığını ve endüs-
 tri ve maden mntakalarının muhtac olduğu
 elektrik enerjisini vermek ve bu iki mühim mad-
 den ve elektrik ham veya mamul mahsullerini
 en iyi şekilde sürmek için ayrıca tecimsel mev-
 zularla ve en nihayet bu işlerin gerektirdi-
 ği banka muameleleriyle iştigal etmek üzere
 lüzumunda bir misli arttırılabilmek üzere şim-
 dilik yirmi milyon lira sermayeli (Eti bank)
 ismi altında bir banka kurulması esaslarını top-
 ladiğı anlaşılan kanun lâyihası esas itibarile
 encümenimizce kabul edilmiştir.

Birinci madde (haklar) kelimesi (kanunlar)
 kelimesile değiştirilmek suretile tadilen, ikin-
 ci ve üçüncü maddeler aynen ve dördüncü mad-
 de (D) fıkrasında enerjisi kelimesinden evvel
 elektrik kelimesinin ilâvesile ve (C) bendinde

(veya isticar) (veya icar) kelimeleri kaldırıl-
 mak suretile tadilen beşinci ve altıncı mad-
 deler sonundaki (ödeyecektir) kelimesi (öder)
 suretinde tashihi ve yedinci madde (devre-
 decektir) cümlesi (öder şeklinde ve (şirketlere
 yaptracaktır) cümlesi (yaptırır) şeklinde tas-
 hihi ve nihayetine (bütün hisseleri nama mu-
 harrerdir) fıkrasının ilâvesi suretile tadilen
 ve sekizinci maddede A, B, C bentleri aynen ve D
 bendi tadilen maddenin bütün bentlerinde ge-
 çen Hükûmet kelimesi Devlet kelimesile deĝiş-
 tirilmek suretile tadilen 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15,
 16 nci maddeler aynen ve 17 nci maddenin so-
 nundaki yapılacaktır kelimesi yapılır şeklinde
 tadilen 18 nci, 1 nci, 2 nci, 3 neü ve 4 neü
 muvakkat maddelerle 19 ve 20 nci maddeler ay-
 nen kabul edilmiştir.

İşbu kanun lâyihası havalesi mucibince Ma-
 liye encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek
 Başkanlığa sunulur.

İk. En. Reisi	Bu M. M.
Tekirdağ	Niğde
Ş. Kesebir	Dr. R. Ferid Talay
Kâtib	
Niğde	Afyon K.
Dr. R. Ferid Talay	Berç K. Türker
Aydın	Çanakkale
N. Topçoğlu	M. Bengisu
Edirne	Eskişehir Gazi Anteb
Mecdi Boysan	E. Sazak Remzi
Giresun	Gümüşane İzmir
Muzaffer Kılıç	Edib Tör Benal İftar
Maraş	Gazi Anteb
Kemal Kusun	B. Kaleli
Sinob	Zonguldak
Y. Kemal Tengirşenk	Esad

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye Encümeni
Karar No. 70
Esas No. 1/261

13 - VI - 1 35

Yüksek Reisliğe

İktisad vekilliğince hazırlanan Başvekâletin 7 haziran 1935 tarih ve 6/1877 sayılı tezkeresile Büyük Meclise sunulub İktisad encümenince görüldükten sonra Encümenimize havale olunan Eti bank kanun lâyihası İktisad vekili bulunduğ u halde tetkik ve müzakere olundu.

Bir çok millî servetlerimizden faydalanmağ ı temin edecek olan Eti bankm kuruluşu Encümenimiz tasvible karşılamış ve lâyihamın ana hatlarını aynen kabul etmiştir.

Encümenimiz mddeler üzerinde aşağıdaki tadilleri yapmıştır:

Birinci madde bankanın tâbi olacağı kanunlar mevzuunda, İktisad encümenince hususî kanunlar tâbiri kullanılmıştır. Bununla hukuku hususiyeye aid kanunlar kasedilmiş isede Encümenimiz bu tabirin mevcut kanunlarımızdaki ifade şekline uygun olması için tadil etmiştir.

Yedinci maddedeki (Resim ve harç) tâbiri (Danga resmi ve tapu harcı) olarak tavih edilmiştir.

Sekizinci maddenin (A) fıkrası da ifadenin malî usullere uygun olması için tadil edilmiş ve Vekilin teklifi üzerine tahsisatların tediye zamanlarının önceden tayin edilmesi lüzumu kabul edilmiştir.

Şimdiye kadar Devlet uhdesinde bulunan bir kısım ayniyat ile haklar, Eti bankm işti-

gal sahasına girdiğinden bunlar bankaya devredilecektir. Ancak bu mevzuda yalnız Hazine ile ona bağılı müesseseler kasedildiğ i ifade edilmiş olduğundan Encümenimiz keyfiyetin daha açık olarak ifadesinde fayda mülâhaza etmiş ve maddeye bir fıkra ilâve ederek idareî hususiyelerle belediyelerin ve mülhak bütçeli idarelerin bu kanun mevzuu dışında olduğ unu ifade etmiştir.

On birinci imtiyaz maddesinde(Daimî hak ve imtiyazlar) olduğ u tasrih edilmiştir.

Meriyet maddesi de içindeki hükümler eşhas hususiyeyi alâkadar etmediğinden ve bir ay sonra olmasında bir zaruret bulunmadığından Vekilin de muvafakatile neşri tarihinden müteber olmak üzere tadil edilmiştir.

Lâyiha bu tadillerle Yüksek Reisliğ e sunulur.

Mal. En. Rs.	M. M.	Kâ
Gümüşane	Isparta	Çankırı
H. F. Ataç	Kamâl Ünal	M. Önsay
Aza	Aza	Aza
Aydın	Diyarbakir	Çankırı
Adnan	Zülfü Tığrel	S. Çölgeçen
Aza		
Kayseri		
A. H. Arga		

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Karar No. 134
Esas No. 1/261

13 VI - 1935

Yüksek Reisliğe

Eti bankası teşkiline dair olub Başvekâletin 7 haziran 1935 tarih ve 6/1877 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası İktisad ve Maliye encümenlerinin mazbatalarile birlikte encümenimize tevdi edilmiş olmakla İktisad vekili Celâl Bayar bulunduğu halde okundu ve konuşuldu :

Hükûmetin esbabı mucibesinde dermeyan edilen mütaleaları ve bunu teyiden İktisad vekili Celâl Bayarın encümenimize verdiği izahatı yerinde bulan encümenimiz lâyihayı esas itibarile kabul etmekle beraber maddeler üzerinde ufak bazı tadilat yapmayı muvafık bulmuştur. Bu tadilleri de göstermek suretile yenedin hazırlanan lâyiha bağlı olarak sunulmuştur.

Müstacelen müzakere edilmesi dileğiyle Unumî heyetin tasvibine konmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Reis	Reis V.
Burdur	Isparta
<i>M. Şeref Özkan</i>	<i>Mükerrem Ünsal</i>
M. M.	Kâtib
Trabzon	İstanbul
<i>Sırrı Day</i>	Balıkesir
Çorum	<i>E. Aadakan</i>
<i>E. Sabri Akgöl</i>	Diyarbakir
İstanbul	<i>R. Bekit</i>
<i>S. Uraz</i>	Kayseri
Sivas	Muş
<i>Remzi Çiner</i>	<i>Ş. Çiloğlu</i>
	Manisa
	<i>T. Türkoğlu</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Etibank kanunu lâyihası

MADDE 1 — Hükmi şahsiyeti haiz olmak ve bu kanun ile hususî ve ticarî haklar hükümlerine tâbi bulunmak üzere, Ankarada « Etibank » kurulmuştur. Bu banka, İktisad vekâletinin müsaadesile başka yerlerde şubeler açabilir. « Etibank », ticarî usullere göre idare olunur ve muhasebei umumiye artırma, eksiltme ve ihale kanunlarile Divanı muhasebatın vize ve murakabesine tâbi değildir.

MADDE 2 — « Etibank » ın itibari sermayesi 20 milyon liradır. Bu miktar, Hükümetin teklifi ve banka Umumî heyetinin kararile iki misline kadar arttırılabilir.

MADDE 3 — « Etibank », İcra Vekilleri Heyetinin kararile, faizli veya faizsiz, ikramiyeli veya ikramiyesiz, temettü hisselerine iştirakli veya iştiraksiz tahvilât çıkarabileceği gibi on beş seneye kadar vadeli istikrazlar dahi yapabilir. Ancak bunların tutarı 20 milyon lirayı geçemez.

Maliye vekâleti, bankanın çıkaracağı tahvillerle yapacağı istikrazlara kefalete mezundur.

MADDE 4 — « Eti bank »,

a - Maden cevherleri, taşocağı maddeleri, madenî ham maddelerle maden malzemesi almak, satmak ve bunların alım ve satımına tavassut etmek,

b - Türkiyede bitüm ve petrol ve tabii müstakları için iptidaî istikşaf ve taharrî ruhsatnameleri, maden taharrî ruhsatnameleri veya bunların hisselerini istihsal veya teferruğ etmek ve elde edeceği bu gibi hakları başkalarına devretmek;

c - Türkiyede, maden imtiyazları, maden ocağı imal ruhsat tezkereleri, taşocağı ruhsatnameleri veya bunların hisselerini istihsal, teferruğ veya isticar etmek ve elde edeceği bu gibi hakları başkalarına devir veya icar etmek,

d - Türkiyede elektrik istihsal, nakil ve tevzi imtiyazları almak ve işletmek, elektrik santralleri kurmak, hatları yapmak, energisi dağıtmak, bunlarla alâkası olan her türlü işler ile uğraşmak, her nevi elektrik malzemesi, alâtı veya makinesi imal edebilecek fabrikalar kurmak, ve elektrik malzemesi, alâtı veya makineleri alım

İKTİSAD ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

(Etibank) kanunu lâyihası

MADDE 1 — Hükmi şahsiyeti haiz olmak ve bu kanun ile hususî ve ticarî kanunlar hükümlerine tâbi bulunmak üzere, Ankarada (Etibank) kurulmuştur. Bu banka, İktisad vekâletinin müsaadesile başka yerlerde şubeler açabilir. (Etibank), ticarî usullere göre idare olunur ve muhasebei umumiye, arttırma, eksiltme ve ihale kanunlarile Divanı muhasebatın vize ve murakabesine tâbi değildir.

MADDE 2 — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 3 — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 4 — (Etibank) :

A - Maden cevherleri, taşocağı maddeleri, madenî ham maddelerle maden malzemesi almak, satmak ve bunların alım ve satımına tavassut etmek;

B - Türkiyede bitüm ve petrol ve tabii müstakları için iptidaî istikşaf ve taharrî ruhsatnameleri, maden taharrî ruhsatnameleri veya bunların hisselerini istihsal veya teferruğ etmek ve elde edeceği bu gibi hakları başkalarına devretmek;

C - Türkiyede, maden imtiyazları, maden ocağı imal ruhsat tezkereleri, taşocağı ruhsatnameleri veya bunların hisselerini istihsal, teferruğ etmek ve elde edeceği bu gibi hakları başkalarına devretmek;

D - Türkiyede elektrik istihsal, nakil ve tevzi imtiyazları almak ve işletmek, elektrik santralleri kurmak, hatları yapmak, elektrik enerjisi dağıtmak, bunlarla alâkası olan her türlü işler ile uğraşmak, her nevi elektrik malzemesi, alâtı veya makinesi imal edebilecek fabrikalar kurmak ve elektrik malzemesi, alâtı

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

« Etibank » kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükmi şahsiyeti haiz olmak ve bu kanun ile ticaret kanunu ve sair umumî hükümlere tâbi bulunmak üzere, Ankarada «Etibank» kurulmuştur. Bu banka, İktisad vekâletinin müsaadesile başka yerlerde şubeler açabilir. «Etibank», ticarî usullere göre idare olunur ve muhasebei umumiye artırma, eksiltme ve ihale kanunlarile Divanı muhasebatın vize ve murakabesine tâbi değildir.

MADDE 2 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 3 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 4 — İktisad encümeninin tadili aynen

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Eti bankası kanunu lâyihası

MADDE 1 — Hükmi şahsiyeti haiz olmak ve bu kanun ile hukuku hususiye ahkâmına tâbi bulunmak üzere Ankarada «Etibank» kurulmuştur. Bu banka İktisad vekâletinin müsaadesile başka yerlerde şubeler açabilir. «Etibank», ticarî usullere göre idare olunur. Ve muhasebei umumiye, arttırma, eksiltme ve ihale kanunları ile Divanı muhasebatın vize ve murakabesine tâbi değildir.

MADDE 2 — Aynen.

MADDE 3 — Aynen.

MADDE 4 — «Etibank»:

A - İktisad encümeni fıkrası aynen kabul edilmiştir.

B- Türkiyede bitüm ve petrol ve tabii müş-takları için iptidai istikşaf ve taharri ruhsatnameleri, maden taharri ruhsatnameleri veya bunların hisselerini istihsal veya teferruğ etmek;

C - Türkiyede, maden imtiyazları, maden ocağı imal ruhsat tezkereleri, taşocağı ruhsatnameleri veya bunların hisselerini istihsal, teferruğ etmek;

D - İktisad encümeninin fıkrası aynen.

Hü.

satımı yapmak ;

e - Başlı başına veya başkaları ile birlikte a, b, c, ve d bendlerinde yazılı işleri görecek ticarî teşekküller kurmak ve Türkiyede veya hariçte kurulmuş olan bu gibi teşekküllere iştirak etmek ;

f - Her nevi bank muameleleri yapmak ;
ile uğraşır.

MADDE 5 — numaralı kanunla kurulan Maden tetkik ve arama enstitüsünün herhangi bir sahada maden cevherleri veya taş ocağı maddeleri için yapmış olduğu ameliyat neticesinde, işletmeye elverişli gördüğü maden veya taş ocakları hakkında İktisad vekâletine verilmiş olan dosya, «Etibank» a tevdi edildiği takdirde banka, enstitünün raporunda derpiş edilen anahtarlar dairesinde, bu işletmeyi tahakkuk ettirmeğe ve bu hususta iktiza eden bütün muameleleri yapmağa mecburdur. Banka, İktisad vekâletinin tasdikine iktiran etmiş bulunan enstitünün bu hususa aid masraflarını ödeyecektir.

MADDE 6 — numaralı kanunla kurulan elektrik işleri Etüd idaresinin İktisad vekâletine vereceği projeler, «Etibank» a tevdi edildiği takdirde, banka, E. İ. E. İdaresinin raporunda gösterilen ana hatlar dairesinde, bu projeyi tahakkuk ettirip işletmeye, ve bu hususta iktiza eden bütün muameleleri yapmağa mecburdur. «Etibank», İktisad vekâletinin tasdikine iktiran etmiş bulunan E. İ. E. İdaresinin bu hususa aid masraflarını ödeyecektir.

MADDE 7 — «Etibank», elde edeceği maden ve elektrik istihsal, nakil ve tevzi imtiyazlarını, maden ve taşocağı ruhsatnamelerini, mahdud mesuliyetli ve kendisine bağlı olmak üzere kuracağı şirketlere devredecektir.

Bundan başka elektrik malzemesi, alâti ve makinesi ile maden malzemesi imal ve ihzar işlerini de kuracağı şirketlere yaptıracaktır. Aynı cinsten işletme imtiyazlarının veya imal ve ihzar işlerinin bir şirket elinde toplanması caizdir.

Şirket olarak teşekkülünü istilzam edeceği damga ve tapu resimleri ve harcları alınmaz.

Bu şirketlerin hisse senedlerinin yüzde yüzü banka namına yazılı olacaktır. Hükümetin tek-

İk. E.

veya makineleri alım satımı yapmak ;

E - Başlıbaşına veya başkaları ile birlikte A, B, C ve D bendlerinde yazılı işleri görecek ticarî teşekküller kurmak ve Türkiyede veya hariçte kurulmuş olan bu gibi teşekküllere iştirak etmek ;

F - Her nevi banka muameleleri yapmak ;
ile uğraşır.

MADDE 5 — numaralı kanunla kurulan Maden tetkik ve arama enstitüsünün herhangi bir sahada maden cevherleri veya taşocağı maddeleri için yapmış olduğu ameliyat neticesinde, işletmeye elverişli gördüğü maden veya taşocakları hakkında İktisad vekâletine verilmiş olan dosya (Etibank) a tevdi edildiği takdirde banka, enstitünün raporunda derpiş edilen ana hatları dairesinde, bu işletmeyi tahakkuk ettirmeğe ve bu hususta iktiza eden bütün muameleleri yapmağa mecburdur. Banka, İktisad vekâletinin tasdikine iktiran etmiş bulunan enstitünün bu hususa aid masraflarını öder.

MADDE 6 — Numaralı kanunla kurulan elektrik işleri Etüd idaresinin İktisad vekâletine vereceği projeler, «Etibank» a tevdi edildiği takdirde, banka, E. İ. E. idaresinin raporunda gösterilen ana hatlar dairesinde, bu projeyi tahakkuk ettirip işletmeye ve bu hususta iktiza eden bütün muameleleri yapmağa mecburdur. «Etibank», İktisad vekâletinin tasdikine iktiran etmiş bulunan E. İ. E. idaresinin bu hususa aid masraflarını öder.

MADDE 7 — «Etibank», elde edeceği maden ve elektrik istihsal, nakil ve tevzi imtiyazlarını, maden ve taşocağı ruhsatnamelerini, mahdud mesuliyetli ve kendisine bağlı olmak üzere kuracağı şirketlere devreder.

Bundan başka elektrik malzemesi, alâti ve makinesi ile maden malzemesi imal ve ihzar işlerini de kuracağı şirketlere yaptırılır. Aynı cinsten işletme imtiyazlarının veya imal ve ihzar işlerinin bir şirket elinde toplanması caizdir.

Şirket olarak teşekkülünü istilzam edeceği damga ve harclar alınmaz.

Bu şirketlerin hisse senedlerinin yüzde yüzü banka namına yazılı olacaktır. Hükümetin

Mal. E.

B. E.

E - İktisad encümeninin fıkrası aynen.

F - İktisad encümeninin fıkrası aynen.

MADDE 5 — Maden tetkik ve arama enstitüsünün her hangi bir sahada maden cevherleri veya taşocağı maddeleri için yapmış olduğu ameliyat neticesinde, işletmeğe elverişli gördüğü maden veya taşocakları hakkında İktisad vekâletine verilmiş olan dosya «Etibank» a tevdi edildiği takdirde banka, enstitünün raporunda derpiş edilen ana hatlar dairesinde, bu işletmeği tahakkuk ettirmeğe ve bu hususta iktiza eden bütün muameleleri yapmağa mecburdur. Banka, İktisad vekâletinin tasdikına iktiran etmiş bulunan enstitünün bu hususa aid masraflarını öder.

MADDE 6 — Elektrik işleri etüt idaresinin İktisad vekâletine vereceği projeler, «Etibank» a tevdi edildiği takdirde, banka, E. İ. E. idaresinin raporunda gösterilen ana hatlar dairesinde, bu projeyi tahakkuk ettirip işletmeğe, ve bu hususta iktiza eden bütün muameleleri yapmağa mecburdur. «Etibank», İktisad vekâletinin tasdikına iktiran etmiş bulunan E. İ. E. idaresinin bu hususa aid masraflarını öder.

MADDE 7 — (Etibank), elde edeceği maden ve elektrik istihsal, nakil ve tevzi imtiyazlarını, maden ve taşocağı ruhsatnamelerini, mahdud mesuliyetli ve kendisine bağlı olmak üzere kuracağı şirketlere devreder.

Bundan başka elektrik malzemesi, alâtı ve makinesi ile maden malzemesi imal ve ihzar işlerini de kuracağı şirketlere yaptırır. Aynı cinsten işletme imtiyazlarının veya imal ve ihzar işlerinin bir şirket elinde toplanması caizdir.

Şirket olarak teşekkülün istilzam edeceği damga resmi ve tapu harçları alınmaz.

Bu şirketlerin hisse senetlerinin yüzde yüzü

MADDE 5 — Maden tetkik ve arama enstitüsünün her hangi bir sahada maden cevherleri veya taşocağı maddeleri için yapmış olduğu ameliyat neticesinde, işletmeğe elverişli gördüğü maden veya taşocakları hakkında İktisad vekâletine verilmiş olan dosya Vekâletçe de tetkik edilerek işletmeğe elverişli görüldüğü takdirde Etibanka tevdi olunur. Banka enstitünün raporunda derpiş edilen ana hatlar dairesinde, bu işletmeyi tahakkuk ettirmeğe ve bu hususta iktiza eden bütün muameleleri yapmağa mecburdur. Banka, İktisad vekâletinin tasdikına iktiran etmiş bulunan enstitünün bu hususa aid masraflarını öder.

MADDE 6 — Elektrik işleri etüt idaresinin İktisad vekâletine vereceği projeler, vekâletçe tetkik edilerek tatbiki faydeli görüldüğü takdirde Etibanka tevdi olunur. Banka, E. İ. E. İdaresinin raporunda gösterilen ana hatlar dairesinde, bu projeyi tahakkuk ettirip işletmeğe ve bu hususta iktiza eden bütün muameleleri yapmağa mecburdur. « Etibank », İktisad vekâletinin tasdikına iktiran etmiş bulunan E. İ. E. İdaresinin bu hususa aid masraflarını öder.

MADDE 7 — « Etibank », elde edeceği maden ve elektrik istihsal, nakil ve tevzi imtiyazlarını, maden ve taşocağı ruhsatnamelerini, mahdud mesuliyetli ve kendisine bağlı olmak üzere kuracağı şahsî hükmiyeti haiz müesseselere devreder.

Bundan başka elektrik malzemesi, alâtı ve makinası ile maden malzemesi imal ve ihzar işlerini de kuracağı bu çeşid müesseselere yaptırır. Aynı cinsten işletme imtiyazlarının veya imal ve ihzar işlerinin bir müessese elinde toplanması caizdir.

Bu müesseselerin teşkiline aid muamelât ve evrak damga resmine tâbi değildir. Bu mües-

Hü.

lifi ve banka umumî heyetinin kararıle bu hisse senedlerinin bir kısmı veya tamamı Türk eşhas ve müesseselere satılabilir.

MADDE 8 — Hükûmet «Etibank» a muktazi sermayeyi:

a - Umumî muvazeneden İktisad vekâleti bütçesine tahsisat ilâve edip bunu makbuz mukabilinde defaten ödemek;

b - Bankanın senelik blâncosunda tahakkuk eden temettüü, 16 ncı madde mucibince sermaye hesabına geçirmek,

c - Madencilîge elektrik istihsal, nakil ve tevzi sanayiine, maden cevherleri ve taşocağı maddeleri ve elektrik malzemesi alâtı ve makinaları ile maden malzemesi ticaret ve sanayiine müteallik işleri görmek maksadile kurulmuş olan ticarî teşekküllerdeki Hükûmetin iştirak hisselelerini devretmek;

d - Hükûmetin veya Hükûmete bağlı müesseselerin elinde bulunan maden imtiyazlarının, maden ocağı imal ruhsat tezkerelerinin, taşocağı ruhsatnamelerinin, maden taharrî ve iptidai istikşaf ruhsatnamelerinin, elektrik istihsal, nakil ve tevzi imtiyazlarının veya bu gibi imtiyazname, ruhsat tezkeresi, ruhsatname hisselerinin devrinde ve mekşûf madenlerin ihalesinde bu haklara bağlı olup kıymetlendirilmesi iktiza eden arazi ve demirbaş eşyayı devretmek;

e - Metrûk, mahlûl veya her hangi bir surette Hükûmete intikal eylemiş ve Hükûmetçe hakikî veya hükmi şahıslara, icar veya iştirak suretile işlettilirmekte bulunmuş olan madenlerin veya maden ocaklarının veya bunların hisselerinin getirmekte olduğu kâr hisselerini veya icar bedellerini devretmek,

f - Hükûmet veya Hükûmete bağlı müesseseler elinde bulunup işigal mevzuunda işe yarayabilecek arazi veya demirbaş eşyayı aynı olarak vermek; suretlerle temin eder.

MADDE 9 — 8 ncı maddenin c, d, e, f fıkralarında yazılı hakların ve hisselerin devri, mekşuf madenlerin ihalesi ve ayniyatın verilmesi bankanın talebi üzerine yapılır. Bunların

İk. E.

teklifi ve banka Umumî Heyetinin kararıle bu hisse senedlerinin bir kısmı veya tamamı Türk eşhas ve müesseselere satılabilir.

MADDE 8 — Hükûmet, «Etibank» a muktazi sermayeyi,

A - Hükûmetin teklifi aynen.

B - Hükûmetin teklifi aynen.

C - Hükûmetin teklifi aynen.

D - Metrûk, mahlûl veya her hangi bir suretle olursa olsun Devlet veya Hükûmete bağlı müesseseler eline geçmiş veya geçecek maden imtiyazlarını, maden ocağı imal ruhsat tezkerelerini, taşocağı ruhsatnamelerini, maden taharrî ve iptidai istikşaf ruhsatnamelerini elektrik istihsal, nakil ve tevzi imtiyazlarını veya bu gibi imtiyazname, ruhsat tezkeresi, ruhsatname hisselerini ve bunlardan doğan bütün hakları ve menfaatleri devretmek ve bunların devrinde ve mekşuf madenlerin ihalesinde bu haklara bağlı olup kıymetlendirilmesi iktiza eden arazi ve demirbaş eşyayı devretmek,

E - Hükûmetin teklifi aynen.

F - Hükûmetin teklifi aynen.

MADDE 9 — Hükûmetin teklifi aynen

Mal. E.

banka namına yazılı olacaktır. Hükûmetin teklifi ve banka umumî heyetinin kararile bu hisse senetlerinin bir kısmı veya tamamı Türk eşhas ve müesseselere satılabilir.

MADDE 8 — Hükûmet, (Etibank) a muktazi sermayeyi:

A - İktisad vekâleti bütçesinde açılacak tahsisatın İktisad ve Maliye vekilleri arasında kararlaştırılacak zamanlarda tediyesinden,

B - Hükûmetin teklifi aynen,

C - Hükûmetin teklifi aynen,

D - İktisad encümeninin değiştirdiği aynen,

E - Hükûmetin teklifi aynen,

F - Hükûmetin teklifi aynen.

İdarei hususiyelerle belediyeler ve mülhak bütçeli idareler bu madde hükmünün dışındadır.

MADDE 9 — Hükûmetin teklifi aynen.

B. E.

seseler Hükûmetin teklifi ve banka umumî heyetinin kararile şirket haline dahi ifrağ edilebilir. Bu takdirde hissedarların Türk olması ve hisse senedlerinin nama muharrer olması şarttır.

MADDE 8 — Hükûmet, «Etibank» a muktazi sermayeyi:

A - İktisad vekâleti bütçesinde konulacak tahsisatı vermek,

B - Hükûmetin teklifi aynen

C - Hükûmetin teklifi aynen

D - İktisad encümeninin aynen

E - Hükûmetin teklifi aynen

F - Hükûmetin teklifi aynen

İdarei hususiyelerle belediyeler ve mülhak bütçeli idareler bu madde hükmünün dışındadır.

MADDE 9 — Aynen

Kıymetleri, İktisad vekâleti ile Maliye vekâletinden ve bankadan tayin olunacak birer azadan müteşekkil üç kişilik bir heyet tarafından takdir edilir.

Belediye sınırları dışında, bankanın ihtiyacı olan boş millî arazi meccanen verilir.

MADDE 10 — «Etibank», avans vermek, ikraz etmek gibi kredi muamelelerini, ancak kendi kurduğu veya iştirak ettiği sanayi ve ticaret müesseselerine yapabilir. Bu muamelelerin şekil ve miktarı her sene iptidasında İktisad vekâleti tarafından tasdik edilmek lâzımdır.

MADDE 11 — «Etibank» Sumerbank ile Zirat, Emlak ve eytam bankaları gibi milli kredi müesseselerine mahsus haklardan ve imtiyazlardan istifade eder.

MADDE 12 — «Etibank» genel direktörü de dahil olduğu halde, bir reis ve dörd azadan mürekkebe beş kişilik bir idare meclisi tarafından idare olunur.

Genel direktörün biri maden ve diğeri elektrik mütehassısı olmak üzere iki teknik muavini ile bir de banka işlerinde mütehassıs üçüncü muavin bulunur. Meclisi idare reisile, azadan biri de genel direktör ile muavinleri, İktisad vekâletinin, bir aza Maliye vekâletinin inhası üzerine İcra Vekilleri Heyetinin kararı ve Reisicümhurun tasdikile tayin edilir. Bir aza da umumî heyet tarafından seçilir. Tayin ve intihab olunacak reis ve azaların bankacılık, madencilik ve maden elektrik sanayi işlerinde ihtisas sahibi olmaları lâzımdır.

Genel direktör ve muavinlerinden maada İdare meclisi reisinin ve azalarının hizmet müddetleri üç senedir. Müddeti bitenlerin tekrar tayin ve intihabları caizdir. Genel direktörün muavinleri, İdare meclisi içtimalarına rey vermemek şartile iştirak edebilirler.

MADDE 13 — (Etibank) m hesabları, biri İktisad diğeri Maliye vekâletince tayin ve üçüncüsü umumî heyet tarafından intihab olunacak üç murakibden mürekkebe bir heyet marifetile murakabe edilir. Murakiblerin hizmet müddetleri bir senedir. Yeniden tayin ve intihabları caizdir.

MADDE 10 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 11 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 12 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 13 — Hükûmetin teklifi aynen

Mal. E.

B. E.

MADDE 10 — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 10 — Aynen

MADDE 11 — Etibank, Sumerbank ile Ziraat, Emlâk ve eytam bankaları gibi millî kredi müesseselerine mahsus daimî haklardan ve imtiyazlardan istifade eder.

MADDE 11 — Maliye encümeninin aynen

MADDE 12 — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 12 — Aynen

MADDE 13 — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 13 — «Etibank» ın hesapları, biri İktisad diğeri Maliye vekâletince tayin ve üçüncüsü umumî heyet tarafından intihab olunacak üç murakıbtan mürekkep bir heyet marifetile murakabe edilir. Murakıblerin hizmet müddetleri bir senedir. Yeniden tayin ve intihabları caizdir. Murakıblere verilecek ücret Bankanın umumî heyetince her sene tayin olunur. Mura-

Hü.

İk. E.

MADDE 14 — «Etibank» ın umumî heyeti, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Bütçe ve İktisad ve Divanı muhasebat encümenleri azalarının ve Başvekâletten gönderilecek olan üç murahhasın ekseriyet halinde toplanmasından teşekkül eder.

MADDE 15 — «Etibank» ın muamelât senesi, takvim senesidir. Tanzim edilecek senelik blânço ve kâr ve zarar hesapları, müteakib senenin ilk dörd ayı zarfında, idare meclisi ve murakabe heyeti raporlarile birlikte, İktisad vekâletine verilir. İktisad vekâletince, bu raporlar ve blânço kâr ve zarar hesabı, tevdi tarihinden itibaren iki ay içinde tetkik edilerek İcra Vekilleri Heyeti kararile umumî heyete gönderilir. Blânço ve kâr ve zarar hesaplarının katileşmesi umumî heyetin tasdikına bağlı olup bu tasdik, idare meclisinin ve memurların ibrasını da tazammun eder.

MADDE 16 — Bankanın senelik safi temettüünden, evvelâ yüzde onu ihtiyat akçesi ayrılır, geriye kalandan, İktisad vekâletinin tensibile, en çok yüzde ikiye kadarı idare meclisine ve yüzde üçü kadarı da ikramiye olarak memurlara verilir.

Safi kârın mütebaki kısmı, bankanın itibarî sermayesi tamamlanmaya kadar, bu sermaye hesabına geçirilir.

Bankanın tediye edilmiş sermayesi itibarî sermaye haddine baliğ olduktan sonra, kâr bakiyesi Hazineye verilir.

MADDE 17 — Bankanın idare ve murakabe şekillerile bankacılık işlerinde takib edeceği usuller, idare meclisi ile genel direktörün ve murakiblerin vazife ve salâhiyetleri ve bankanın dahilî teşkilâtı ve kuracağı veya iştirak edeceği ticarî şirketlerin idarelerine iştirak ve bunları murakabe tarzları hakkında, bu kanunun neşrinden itibaren en geç iki sene içinde, İktisad vekilligince tanzim ve İcra Vekilleri

MADDE 14 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 15 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 16 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 17 — Bankanın idare ve murakabe şekillerile bankacılık işlerinde takib edeceği usuller, idare meclisi ile genel direktörün ve murakiblerin vazife ve salâhiyetleri ve bankanın dahilî teşkilâtı ve kuracağı veya iştirak edeceği ticarî şirketlerin idarelerine iştirak ve bunları murakabe tarzları hakkında, bu kanun neşrinden itibaren en geç iki sene içinde, İktisad vekilligince tanzim ve İcra Vekilleri Heye-

Mal. E.

MADDE 14 — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 15 — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 16 — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 17 — İktisad encümeninin tadili aynen.

B. E.

kibler banka mevcudlarını ve her nevi muamelelerini muntazaman tetkik ve murakabe ile mükelleftir. Üç ayda bir muamelât hakkında Maliye ve İktisad vekâletlerine bir rapor verirler. Bu raporların birer sureti, umumî heyete tevdi olunacak senelik rapora bağlanır.

MADDE 14 — Aynen

MADDE 15 — Aynen.

MADDE 16 — Bankanın senelik safi temettüünden, evvelâ yüzde onu ihtiyat akçesi ayrılır, geriye kalandan, Banka umumî heyetinin kararıyla, en çok yüzde ikiye kadar idare meclisine ve yüzde üçe kadar da ikramiye olarak memurlara verilebilir.

Safi kârın mütebaki kısmı, bankanın itibarî sermayesi tamamlanmaya kadar, bu sermaye hesabına geçirilir. Bankanın tediye edilmiş sermayesi itibarî sermaye haddine bağlı olduktan sonra, kâr bakiyesi Hazineye verilir.

MADDE 17 — Bankanın idare ve murakabe şekilleriyle bankacılık işlerinde takib edeceği usuller, idare meclisi ile genel direktörün ve murakiblerin vazife ve salâhiyetleri ve bankanın dahilî teşkilâtı ve kuracağı veya iştirak edeceği ticarî şirketlerin idarelerine iştirak ve bunları murakabe tarzları hakkında, bu kanunun neşrinden itibaren en geç iki sene içinde, İktisad vekilligince tanzim ve İcra Vekil-

Hü.

Heyetince tasdik edilecek bir dahili nizamname yapılacaktır.

MADDE 18 — İktisad vekâleti lüzum gördükçe, «Etibank» m hesaplarını ve muamelelerini teftiş ettirir.

BİRİNCİ MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren ilk gelecek kânunuevvel 31 inci gününe kadar geçen müddet bankanın birinci muamele senesidir.

İKİNCİ MUVAKKAT MADDE — «Etibank»m ilk teşkilât kadroları ve idarî masraflar bütçesi, İktisad vekilliğinin teklifi ve İcra Vekilleri Heyetinin kararile tatbik olunur.

ÜÇÜNCÜ MUVAKKAT MADDE — Sekizinci maddenin (E) fıkrasında yazılı kâr hisseleri ile icar bedellerinden alâkadarlar elinde toplanmış şimdiki kadar Hazinece tahsil edilmemiş olanlar, « Etibank » tarafından sermaye hesabına tahsil edilir.

DÖRDÜNCÜ MUVAKKAT MADDE — Etibank 1935 hesap senesi için bu kanunun sekizinci maddesinin (a) fıkrasına tevfikan tediye edilmek üzere İktisad vekilliği 1935 bütçesinde yenden açılacak muavenet faslına 250 000 lira tahsisat konulmuştur.

MADDE 19 — Bu kanun neşri tarihinden bir ay sonra meridir.

MADDE 20 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

6 - VI - 1935

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Dr. T. Rüştü Aras	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Ab. Özmen	Ali Çetinkaya	C. Bayur
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Muhlis Erkmén

İk. E.

tince tasdik edilecek bir dahili nizamname yapılır.

MADDE 18 — Hükûmetin teklifi aynen

BİRİNCİ MUVAKKAT MADDE — Hükûmetin teklifi aynen

İKİNCİ MUVAKKAT MADDE — Hükûmetin teklifi aynen

ÜÇÜNCÜ MUVAKKAT MADDE — Hükûmetin teklifi aynen

DÖRDÜNCÜ MUVAKKAT MADDE — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 19 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 20 — Hükûmetin teklifi aynen

Mal. E.

MADDE 18 — Hükümetin teklifi aynen.

BİRİNCİ MUVAKKAT MADDE — Hükümetin teklifi aynen.

İKİNCİ MUVAKKAT MADDE — Hükümetin teklifi aynen.

ÜÇÜNCÜ MUVAKKAT MADDE — Hükümetin teklifi aynen.

DÖRDÜNCÜ MUVAKKAT MADDE — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 19 — Bu kanun neşri tarihinden meridir.

MADDE 20 — Hükümetin teklifi aynen.

B. E.

leri Heyetince tasdik edilecek bir dahili talimatname yapılır.

MADDE 18 — Aynen.

BİRİNCİ MUVAKKAT MADDE — Aynen.

İKİNCİ MUVAKKAT MADDE — Etibankın ilk teşkilât kadroları ve idare masrafları İktisad vekillığının teklifi ve İcra Vekilleri Heyetinin kararla tatbik olunur.

ÜÇÜNCÜ MUVAKKAT MADDE — Aynen.

DÖRDÜNCÜ MUVAKKAT MADDE — Aynen.

MADDE 19 — Bu kanun neşri tarihinden meridir.

MADDE 20 — Aynen.